

DEFINICJA

Hipoterapia jest to ukierunkowane działanie terapeutyczne mające służyć poprawie funkcjonowania człowieka w sferach fizycznej, emocjonalnej, poznawczej i/lub społecznej, podczas którego, specjalnie przygotowany koń, stanowi integralną część procesu terapeutycznego.

Realizowana jest przez wykwalifikowanego hipoterapeutę zgodnie z zaleceniami lekarza kierującego na hipoterapię i we współpracy z innymi specjalistami prowadzącymi danego pacjenta.

ODDZIAŁYWANIE HIPOTERAPII

1. **Strefa fizyczna** podnoszenie ogólnej sprawności, normalizacja napięcia mięśniowego; torowanie prawidłowego wzorca chodu; poprawa koordynacyjnych zdolności motorycznych, głównie równowagi i poczucia rytmu; poprawa orientacji w przestrzeni i schemacie własnego ciała; stymulacja i normalizacja czucia głębokiego i powierzchniowego.
2. **Strefa emocjonalno-motywacyjna** wzrost motywacji i akceptacji procesu terapeutycznego; zwiększenie poczucia własnej wartości; zmniejszenie zaburzeń emocjonalnych.
3. **Strefa poznawcza** stymulacja odbioru wrażeń zmysłowych; poprawa percepcji wzrokowej i słuchowej; stymulacja uwagi, pamięci, myślenia, mowy; nabywanie i rozwijanie nowych umiejętności.
4. **Strefa społeczna** aktywizacja psychospołeczna, rozwijanie pozytywnych relacji społecznych.

FORMY HIPOTERAPII

Fizjoterapia na koniu gimnastyka lecznicza na koniu poruszającym się stępem, mająca na celu usprawnienie ruchowe; prowadzona przez fizjoterapeutę lub pod jego kierunkiem.

Psychopedagogiczna jazda konna i wołyżerka zespół działań jeździeckich, pedagogicznych i psychologicznych podejmowanych w celu usprawnienia intelektualnego, poznawczego, emocjonalnego i fizycznego; prowadzona przez psychologa, pedagoga, terapeutę zajęciowego lub pod ich kierunkiem.

Terapia kontaktem z koniem celem terapii jest nawiązanie kontaktu pacjenta ze zwierzęciem, z otaczającym środowiskiem, wreszcie z innymi ludźmi, jej istotą jest kontakt pacjenta z koniem, stworzenie sytuacji terapeutycznej, a nie samo dosiadanie konia; prowadzona przez psychologa, pedagoga, lekarza psychiatrę lub pod ich kierunkiem.

Ponadto wyróżnia się **jazdę konną dla osób niepełnosprawnych (rekreacyjną i sportową)**, która nie stanowi części hipoterapii, ale jest z nią ściśle związana i może mieć aspekt terapeutyczny.

WSKAZANIA

Hipoterapia może przynosić korzyści we wszystkich obszarach funkcjonowania człowieka: fizycznym, motywacyjnym, emocjonalnym, poznawczym oraz społecznym. Każda osoba niepełnosprawna, cierpiąca na jakąkolwiek chorobę czy zaburzenie może wynieść specyficzne dla siebie korzyści z zajęć hipoterapeutycznych.

Hipoterapii poddawane są najczęściej osoby z następującymi schorzeniami i zaburzeniami rozwoju.

Dzieci

Zespoły neurologiczne

1. Mózgowe porażenie dziecięce, konieczna samodzielna kontrola głowy i czynna pozycja siedząca pacjenta.
2. Stany po urazach czaszkowo-mózgowych.
3. Minimalne uszkodzenia mózgu.
4. Choroby mięśni (przy sile mięśni ocenianej w skali Lovetta na min. 3 punkty), konieczna indywidualizacja intensywności i czasu zajęć.
5. Dzieci niedowidzące i niewidome.
6. Choroby i zaburzenia psychiczne.

Zespoły ortopedyczne

1. Wady postawy.
2. Skoliozy do 20° wg Ceba z wyjątkiem progresujących skolioz idiopatycznych.
3. Stany po amputacji i wady rozwojowe kończyn.

Inne

1. Zespoły genetyczne, np. Zespół Down'a (z obowiązkowym zdjęciem rtg - bocznym i czynnościowym - odcinka szyjnego kręgosłupa).
2. Przepukliny oponowo-rdzeniowe, w zależności od wysokości uszkodzenia, obrazu klinicznego, współwystępowania wodogłowa.
3. Zespoły psychologiczne: zaburzenia emocjonalne, upośledzenia umysłowe, niedostosowanie społeczne.
4. Opóźnienie psychoruchowe o nieustalonej etiologii.

Dorośli

1. Stwardnienie rozsiane.
2. Stany po udarze.
3. Stany po urazach czaszkowo - mózgowych.
4. Inne choroby narządu ruchu na tle neurologicznym i ortopedycznym.
5. Choroby i zaburzenia psychiczne.
6. Uzależnienia.
7. Patologie społeczne.

PRZECIWWSKAZANIA

Przeciwwskazania bezwzględne:

- Uczulenie na sierść, pot lub zapach konia.
- Nie wygojone rany.
- Nietolerancja tej formy terapii przez pacjenta, np. niepohamowany lęk.
- Odklejanie siatkówki, wzmożone ciśnienie śródgałkowe.
- Brak kontroli głowy w rozwoju motorycznym i czynnej pozycji siedzącej.
- Przepuklina oponowo-rdzeniowa zlokalizowana w odc. lędźwiowym.
- Wodogłowie bez wszczepionej zastawki.
- Niestabilność kręgów szyjnych występująca np. w zespole Down'a.
- Zwichnięcia i podwichnięcia stawów biodrowych.
- Skoliozy powyżej 20° wg Ceba oraz progresujące skoliozy idiopatyczne.
- Choroby mięśni przy sile mięśni ocenianej poniżej 3 punktów w skali Lowetta.
- Pogorszenie stanu w zespołach neurologicznych, stanach po urazach czaszkowo-mózgowych, ADHD, chorobach mięśni.
- Ostre stany chorób i zaburzeń psychicznych.
- Podwyższona temperatura.
- Ostre choroby infekcyjne.

Przeciwwskazania względne:

- Padaczka.
- Upośledzenie umysłowe w stopniu głębokim.
- Zaburzenia mineralizacji kości.

- Utrwalone deformacje i zniekształcenia, przykurcze, ograniczenia zakresu ruchu układu kostno-stawowego.
- Dyskopatia.
- Hemofilia oraz inne skazy krwotoczne.
- Schorzenia okulistyczne wymagana konsultacja.